

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIATA I. C. BRĂTIANU 4. - TELEFON 2-52

A fehér veszedelem

Eddig csak sárga veszedelemtől tudtunk, eddig mindig csak a sárga veszedelmet emlegettük, amióta Luigi Barzini, a Corriere della Sera egykori hírneves hadi tudósítója, orosz-japán háború után megkreálta ezt fogalmat. A nagyszerű riporter közvetlen szemtanúja volt Jalutól Mukdenig a japánok hatalmas előnyomulásának, láthatta, hogyan veri tönkre ez a maroknyi ország az orosz kolosszust bámulatos rövid idő alatt és ebből a haditényből megsejtette, hogy nemcsak egy kivívott diadalról van itt szó, hanem sokkal többről, arról, hogy az ázsiai népek és mindenekelőtt a japánok lesz a történelmi jövő. Ezt a nézetét valóban messzire előrelátó politikai tehetséggel vagy hiszonzót évvel ezelőtt meg is írta egy szintén híres szerző könyvében, a Sárga veszedelemben, amelyben pontosan kifejtette, hogy a mongol fajtájú népek rövidesen olyan erővel fognak majd előretörni, hogy az európai kultúrát úgy gazdaságilag, mint politikailag és etnikailag alapjaiban rendítik majd meg. Hatalmas szenzáció volt ez a könyv a világháború előtt. Rendkívüli érdeklődéssel olvasták világszerte, de inkább mint olyan szinesztrófiát, mint azokat a híreket, amikor egyik-másik csillagász megjósolja, hogy után van egyik üstökös, amellyel földünk majd megütközik és véget ér a világ. Mondogattuk, tényleg így is lehetséges, tényleg majd egyszer, ki tudja hány száz év múlva, így is lehet, de hogy a sárga veszedelem alig két évtized múltán égető valósággá válik, veszmire még nem is gondolt komolyan senki. Pedig úgy lett, ahogy Barzini mondta, csakúgy, mint saját bőrén érezhette már nemcsak Európa, hanem Amerika is, hogy mire szűl végleg felébredt Ázsia. Felkészülések, tevékenykedések, politikai történések, már vagy tíz éve élesen mutatják az irányt. Most pedig megszólalt a riadó harsogva, messiáshatáron egész Ázsiában. A felszólaló európai vészkiáltás, paradox keleti fordítása. A fehér veszedelem ez most a mottó odaát, kétféleképpen már a sárgák szövetsége, hogy a sárga népfajok összefogjanak a „fehér veszedelem” ellen. Hirota japán külügyminiszter rövidesen meg fog jelenni a nankingi kormányánál és látogatásának az a célja, hogy a két ország jövőben a legszorosabb politikai és fegyverbarátságban éljen. Ez a látogatás már csak megpecsételés lesz egy fejezett ténynek. Japán ugyanis arra szólította fel Kínát, hogy kössék meg a sárga népfajok szövetségét. Mert Japán ezentúl nem lesz már Kína ellensége, hanem legszorosabb fegyverbarátja mindenhol, társadható fehér veszedelemmel szemben. Hogy mit jelent ez a barátság és mik lehetnek a további következmények, ha az egész kelet így összebékül, azt az angolok már sejtik. Még sohasem volt olyan izgalom az angol politikában mint most, amikor nyilvánosságra került Hirota japán külügyminiszter nankingi látogatása. De döntő jelentőségű lesz ez a látogatás nemcsak az angolokra, hanem minden idegen nemzetek asia-politikai érdekeltiségére is. Mert ha egyszer megrándul a pánázsiai mozgalom, ha nem áll meg otthon és az ázsiaiak — mint az angolok mondották a Rajnára —, nagyon könnyen kijelenthetik, hogy Ázsia atárai nem az európai határnál vannak, hanem beljebb, esetleg sokkal beljebb. A szövegben már láthatjuk ezeknek az imperialisták céloknak gyakorlati megvalósulását. És vajjon mit tehet majd a kicsi

Laval Londonban Németországnak Genfben való visszatéréséről fog tárgyalni

Genf újra elcsendesedett. Egymás után hagyták ott a két tó melletti várost Simon angol, Laval francia és Kánya Kálmán magyar külügyminiszterek. Távozott onnan Jęftics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter, ezenkívül számos más jelentős alakja a nemzetközi politikai életnek. A tárgyalások azonban, amelyek Genfben kezdtek, nem fejeződtek be, hanem tovább folynak.

Diplomáciai jegyzékváltások sürin indulnak meg a különböző európai fővárosok között.

Miután a Népszövetség a magyar-jugoszláv konfliktus végső likvidálásá-

későbbi időpontra halasztotta el, az érdeklődés fokozottabb mértékben fordult a kulisszák mögött folyó tárgyalások felé, amelyek a római egyezményre és a keleti paktumra vonatkoznak. Laval még egyszer felkereste a beteg Beck lengyel külügyminisztert,

akit felszólított a keleti paktumhoz való csatlakozásra és közölte vele, hogy Franciaország kész a keleti paktumot Lengyelország és Németország részvétele nélkül is aláírni.

Beck azonban nem adott biztató választ Lavalnak.

ban folytatandó tárgyalásokon Simon külügyminiszter, Eden főpecsétőr, sőt Macdonald miniszterelnök is résztvesznek.

A londoni tanácskozásoknak egyik főcélja Németország visszatérése Genfben. Párisi lapok genfi jelentése szerint Lengyelország végleg elejtette a keleti paktumhoz való csatlakozását.

Ellenben hajlandó elvben csatlakozni a római egyezményhez. Genfben Tevfik Ruzsdi török külügyminiszter hétfőn délután négy órakor nyitotta meg a Népszövetség tanácsának nyílt ülését. Rosenbergorosz delegátus letette a hivatalos esküt. Azután letárgyalták a háború után lefoglalt finn hajókért járó kártérítés kérdését. A Saar-vidéki menekültek ügyét Basdevan előadó ismertette. Bemutatta a francia memorandumot, amely szerint a Saar-vidéki menekültek elhelyezéséről a Népszövetségnek kell gondoskodni.

Avenol főtitkár kijelentette, hogy a Népszövetségnek erre semmiféle költségvetési alapja nincsen.

A tanács a francia memorandumot bizottságnak adta ki, amely a jövő ülészig köteles előterjesztését megtenni.

A Saar-vidéken már egy hét előtt hozták nyilvánosságra a népszavazás döntését, azonban ez a kérdés még mindig élénken foglalkoztatja az európai közvéleményt. A Saar-vidék lakosságát különben igen felbőszítette az a politikai gyilkosság, amely vasárnap történt Dudweilerben.

Heimbürger szeparatista vezető, több társával megtámadta Reinheimer német nemzetiszocialistát, akit kilenc revolverlövéssel leterítették. Reinheimer a kórházban meghalt.

Tegnap a franciaországi Toulouseba újabb 248 Saar-vidéki menekült érkezett. A menekülteket a környékbeli községekben helyezték el.

Német-francia megneemtámadási paktumot kötni.

A Havas-ügynökség közli Hitler nyilatkozatát, amelyből arra lehet következtetni, hogy Németország a versaillesi szerződés valamennyi kötelezettsége alól igyekszik magát mentesíteni. A német birodalom csak abban az esetben hajlandó diplomáciai kötelezettségeket vállalni, hogyha előbb fegyverkezési jogát elismerik. Az egyetlen tényleges ajánlat, amelyet Hitler nyilatkozatából ki lehet hámozni, az, hogy

Németország hajlandó Franciaországgal megneemtámadási pak-

Mitől függ a német egyenjogúság elismerése

Párisban abban biznak, hogy Lavalnak sikerül a francia szempontokat érvényre juttatni és Európa biztonsági ügyét diadalra vinni. A párisi Journal szerint Litvinov keresztülviszi, hogy a tervezett középeurópai egyezmény megkötését tartás függőben a keleti egyezmény megvalósulásáig.

A Daily Telegraph szerint Laval londoni látogatása során kijelenti, hogy Németország fegyverkezésének elismeréséről csak akkor lehet szó, ha előbb csatlakozik a római és a keleti egyezményekhez. Csak ezek az egyezmények teremthetik meg azt a biztonsá-

got, amelytől Németország egyenjogúságának elismerése várható.

Ha ellenben Németország fentartja me-rev magatartását, akkor Laval külön megállapodást köt Csehszlovákiával és Oroszországgal. Ilyen módon könnyen bekövetkezhetik Németország bekerítése.

A Reuter-iroda párisi jelentése szerint Laval még nem adott fel minden reményt arra nézve, hogy sikerülni fog Németországot bevonni a keleti paktumba. Laval most Párisban londoni látogatásának előkészítésével foglalkozik. Valószínű, hogy angol részről a London-

Európa Ázsiával szemben, ha azt egyetlen vasgyűrűbe foglalja érdekeinek tisztult átlátása. Vajjon hogyan védekezhetik majd a kritikus órában Európa, ahol még mindig három-négyféle egyezményeket patkol az

egyik érdekesoport a másik ellen? Miért a vizsály, a széthuzás a döntő órákban, amikor már csak Páneurópa szolgáltatathat védelmet a jövő Pánázsiaja ellen. De még Páneurópa is csak úgy, ha minden erejét meg-

teszti, hogy megálljon a lábán a sárga veszedelemmel szemben, mely most megfújta a riadót és mindenki számára nyilvánvalóvá tette, hogy ez a jövő félelmetes zenéje.

Flaneur

Szürke üléssel kezdődött a karácsonyi szünet után a parlament munkája

A hosszú karácsonyi szünet után a parlament tegnap ismét megkezdte üléseit. A kamara megnyitó ülésén Djuravira Mircea elnököl, a miniszterek helyein pedig a kormány több tagja foglalt helyet. Napirend előtt számos interpelláció hangzott el. Pasescu Radu a brailai kórház személyzetének elmaradt fizetése ügyét tette szavá. Az interpellációra Costinescu egészségügyi miniszter válaszolt és rámutatott arra, hogy a személyzet fizetését a város fedezi, mégis a miniszterium sietett a város segítségére, hogy a személyzet fizetését megkaphassák.

Serbanescu Craciun nemzeti parasztpárti képviselő az Ismail-megyei községi választások alkalmával elkövetett visszaélések ügyében interpellált.

Juca alminiszter válaszában hangoztatta, hogy a választásoknál visszaélések nem történtek.

Chelmegeanu nem volt megelégedve a válasszal és kijelentette, hogy azért, mert a miniszternek nincsen tudomása a visszaélésekről, azért az alsóbb hatóságok ezeket mégis elkövethették.

Serdici interpellációt jelentett be az újból megalakult cukorközpont ügyében.

Azután rátérnek a napirendre és letárgyalják azt a javaslatot, amely felhatalmazza az egészségügyi miniszteriumot, hogy az ARPA és Marasti társaságokkal tranzakcióra vonatkozó megegyezést kössön. Hasnás előadó felolvassa az indoklást, mire Banu dr. gogista meg-

jegyezte, hogy olyan társaságoknak engedélyeznek negyven millió leit, amelyek — jóllehet a közönség is támogatja őket — programjukból nem valósítottak meg semmit. A törvényjavaslat ellen beszéltek még Giurescu és Constantinescu Bordeni képviselők is, majd a kamara megszavazta a javaslatot.

A szenátusban Moldoveanu elnök nyitotta meg az ülést és további munkára serkentette a szenátus tagjait.

Garboviceanu azután a fattenyenyek ültetését megtiltó törvényjavaslatot terjesztette elő és rámutatott arra, hogy az ilyen növények milyen károkat okozhatnak a mezőgazdaságnak. A törvényjavaslatot kisebb módosításokkal elfogadták.

*Megenyhült az idő és a havazás is elállott,
de a külvárosi utcákban még mindig hatalmas hóbuckák
között botorkálnak az emberek*

A hideg időjárás engedett. A vasárnap reggeli közel husz fokos hideg után hétfőre a hőmérséklet enyhült, amennyiben hétfőn reggel már csak 13 fok hideg volt, délben pedig öt fok hideget mutatott a hőmérő. A hőeltakarítás a város területéről még folyik, azonban

a külvárosokban még mindig vagy járhatatlanok az utak, vagy pedig magas hótörzsek között kénytelenek az emberek járni.

Már ismételt hirt adtunk róla, hogy az iskolák tantermei majdnem teljesen üresek. Muntean Leonte dr. városi főorvos kijelentése szerint a nagyarányú iskolamulasztásnak azonban nem annyira a betegség az oka, hanem az, hogy a legtöbb szülő a nagy hidegben nem akarja gyermekét az iskolába küldeni. Igen sok olyan gyermek is van, aki a külvárosokból a nagy hó miatt nem tud iskolába járni.

A gyermekek között sok a megfázott, náthás is. Veszedelmesebb, vagy járványos megbetegedés azonban még nem lépett fel közöttük.

Az iskolaorvosok utasítást kaptak, hogy a tanulók egészségi állapotát megvizsgálják.

A vidéki autóbussz-közlekedés még mindig szünetel. A vasutforgalomban néhány kisebb vonal kivételével helyreállt a rend. Városunk környékén Santandrei (Szentandrás) és Periam (Perjámos) között még mindig szünetel a forgalom. Ugyiszintén nincs közlekedés Orsova vasuti pályaudvara és kikötője között sem. Az ókirályságban Eforia és Tekirghiol között

a vasuti pályán két méter magas hó fekszik, amely a vonatok járását lehetetlenné teszi.

Ploesti közelében az egyik feltételes vasuti megállónál egy farkascorda több

vasuti munkást támadott meg. A munkások csak nehezen tudtak menekülni. A farkasok továbbra is a vasuti pályán maradtak és később egy arra haladó vonat két farkast elgázolt.

Külföldön szintén tovább tart a téli idő. Görögországban évtizedek óta nem tapasztalt szigorú tél van. Szalonikiből érkezett jelentés szerint ott

harminc óra óta szakadatlanul havazik és a hó magassága már

elérte az egy métert.

Manthe közelében a nagy havazás következtében egy automobil, amelynek sofőrje eltévesztette az utat, mély szakadéka esett. Az autó négy utasa szörnyethalt.

Jugoszláviában az átlagos hideg 15 és 18 fok között van. Számos helyen tovább havazik. Belgrád és Pancsova között minden hajóösszeköttetés megszűnt, mivel a Duna befagyott.

Az ország összes egyetemének rektorai közös értekezleten beszélnek meg a jogászok sztrájkját

Angelescu dr. közoktatásügyi miniszter az ország egyetemének rektorait és dékánjait a fővárosba hívta, ahol pénteken értekezlet lesz. Ekkor a jogászok sztrájkjára és az egyetemi fegyelmre vonatkozólag fontos intézkedéseket beszélnek meg. A diáksztrájkjal kapcsolatban különben Angelescu miniszter nyilatkozatot tett, amelyben kifejezést adott annak a megértésnek, amellyel a diákság sorsát intézi. Hangoztatta azonban, hogy most igen nehéz helyzet előtt áll, mert a diákság helyett,

hogy bizalommal fordult volna hozzá, a legsúlyosabb eszközökhöz nyult. Nem térhetünk könnyű szívvel napirendre a diákság kérelme felett — mondotta — de ugyanakkor nem lehet szó nélkül megfosztani szerzett jogaitól az ügyvédek, akik a nép és állam érdekében működnek. A sztrájkot a diákság érdekében be kell szüntetni, mert csak békés uton intézhető el az a kérdés. Már pedig, hogy új törvényeket lehessen hozni, ahhoz szükséges, hogy mindenki alávesse magát a régieknek.

Véres vasárnapot rendezett az amerikai alvilág és a gangszterek harcot kezdtek a rendőrséggel

A newyorki alvilág véres napot rendezett vasárnap. Az első véres összetűzés a detektívek és banditák között Long Izlandon történt, ahol két bandita látva, hogy nincs menekülés, előrántotta revolvereit és vadul tüzelni kezdett üldözőire. A tüzharc félórát tartott és a banditák végül is meghaltak. Életüket azonban drágán adták oda, mert az üldözők közül is számosan súlyosan megsérültek. A másik szecsapás a 15-ik

utcában folyt le, ahol banditák megrohanták az egyik üzletet és mindenkit keresztül lőttek, aki felszólításukra nem nyújtotta fel elég gyorsan a kezét. A banditák végül elmenekültek. Brooklyn városnegyedben a gangszterek, akiknek autóra volt szükségük, lelőtték az egyik taxisofőrt, kidobták az autóból, amellyel azután elborogtak. Tragikus eset történt a newyorki 10-ik utcában, ahol rendőrök üldöztek néhány gonosztevőt.

SELECT és APOLLO

MOZGÓ

Csak 4 napig!
(Kedd, szerda, csütörtök, péntek)

Bemutatásra kerül

A nyomorultak

című monumentális film
utolsó része

Az első előadás kezdete a
SELECT-moziban **pont 3 órakor**
délután, az APOLLO-ban **pont**
5 órakor délután.

Jegyelővétel d. e. 10—12 óráig

Üldözés közben a rendőrök a banditák lőttek, de az egyik rendőr olyan szerencsétlenül célzott, hogy a golyó az előszaladó rendőrtársa fejét furta keresztül. A szerencsétlenség annyira megrendítette a rendőrt, hogy agyonlőtt társ holtteste mellett öngyilkosságot követte el.

Negyven éves

a fehér reverendás papköltő
Méc s László

Negyven éve ma, hogy Méc s László a Felvidék fehér reverendás papköltője, az egyszerű tót falucskában, Herné szentistvánban született. Szerény kértortánitói lakban lát először napvilágot és már bölcsőjénél ott leskelődik reá magyar író sorsa, a szegénység, amiférfikoráig elkíséri. Amint megáll a nagy lábán, tarisznyát kötnek a nyakál, ostort adnak kezébe és a többi tót parasztfiúval együtt kikiül dik a mezőre bát és tehenet őrizni. Amikor ötödik elemista, ministrálni jár Kassán az ajcákhöz és ennek fejében kap koszt. Mint premontrei gimnazista instruktorskodással keresi meg kenyerét, mígül eljegyz magát a szegénységgel a belép a premontrei rendbe. Évek múlva a fehérreverendás premontrei kanonik mint a felvidéki magyarság és az egyemes katolicizmus békeszerető regőse lenik meg és költészetével bámulat e jti olvasóit. Megjelenik mindenütt, a magyarok élnek, járt Erdélyben és a Bánságban is. Ir és szaval. Bevilági gyárak zakatoló gépei között élő munkosok életébe, meletet lop a nyugdíjas hadirokkant és hadiárva szívébe, ódát a paraszthoz. Mindenkihez van egyráti meleg szava, vigasztaló mondata

(P. J.)

Magyar bál febr. 2-án a Ferdinándban

kihívóan viselkedik a kommunista Rákosi Máttyás a bíróság előtt, kesre vasalt új sötétkék ruháját nézegeti és többször előveszi az óráját, mivel unatja az egész ügy

A budapesti törvényszék Szemák-ácsa tegnap kezdte meg Rákosi Máttyás volt kommunista népbiztos bűn-ének tárgyalását. Rákosi Máttyás a magyarországi proletárdiktatura bu- után Oroszországba került, ahol a szovjet kormány magas állásba juttatta. Több titokban visszatért Budapestre a kommunista tevékenységet fejtett ki. A rendőrség letartóztatta, a bíróság pedig nyolc és fél évi fegyházra ítélte.

Antetését, amely tavaly tavaszkor ért véget, a szegedi Csillag-börtönben töltötte ki. Amikor szabadulása után kilépett a börtön kapujából, az utcán detek-tek vártak rá, akik letartóztatták. Nyilván akkoriban találták meg véletlénül az egyik minisztériumban a prole-árdiktatura egy csomó elvesztettnek írt okiratát, amelyekből világosan de-tek ki Rákosinak a proletárdiktatura idején viselt dolgai. Ujabb őrizetbe vétele ezek miatt történt.

Az ügyészesség felségárulás, lázadás, gyilkosságra való felbujtás és más bűntények miatt készített vádiratot Rákosi Máttyás ellen, aki tegnap került a törvényszék elé.

A tárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Számos külföldi újságíró érkezett Budapestre. A tárgya-ásra belépőjegyet kért nemcsak a budapesti, hanem a bécsi szovjet követ is, senkivül pedig megjelent a tárgyaláson a szovjet kormány bécsi saji-rodájának a vezetője is. A hallgató-között vannak Bing londoni és Vilhaud párisi ügyvédek is. Párisban különben egy társaság is alakult Rákosi Máttyás érdekében, amelynek elnöke és jogászok a tagjai. Ez a társaság vádiratokat készített, amelyek tele van- nak szemeszedett hazugságokkal Ma- gyarországról és dicsőítik Rákosi Máttyást. Ennek a társaságnak a képvise-letében a tárgyalásra Marcel Villard párisi ügyvéd érkezett.

A Markó-utcai törvényszék környékét erős rendőri készült-ség szállta meg, hogy minden esetleges tüntetést megakadá-lyozzon.

A törvényszék kapujában detektívek szorongatottak minden belépőt és csak azokat engedték be, akiknek jegyük volt.

A per ügyésze Tamás László, Rákosi Máttyás védői Vámbéry Rusz-om dr. és Lengyel Zoltán dr. A Sze-ák-tanács bevonulása után fegyveres kísérettel került Rákosi Máttyást. Rákosi Máttyás lacony termetű és idegesen néz körül a teremben. Az elnök kérdésére elmond-ja, hogy magántisztviselő, reálgimná-ziumi érettségije van. Elmondja azt is, hogy 1915-ben került orosz fogságba, a kommunista eszmékkel Oroszországban ismerkedett meg, ahonnan 1918-ban tért vissza.

Helyettes kereskedelmi népbiz-tos volt a proletárdiktatura idején.

Az ügyész azután felolvasta a vádira-ot, amely igen terjedelmes. Többek kö-ött azt is tartalmazza, hogy Rákosi in-ítványára tartóztatták le tuszként Jó-sef főherceget, Szurmay táborno-ot és más előkelőségeket. Ugyancsak ő volt a kezdeményezője annak, hogy sta-

táriális bíróság elé állítsák és halálra ítéljék mindazokat, akik a kommunizmus ellenségei.

Ennek következtében lelték ha- lálukat Várkonyi, Nikolényi, Stenzl herceg és mások.

Ugyancsak az a vád ellene, hogy részt- vett a kommunista kormányban azon a gyűlésen, amelyen a magyar alkotmány ellen határoztak. Végül azzal is vádolja Rákosit a vádirat, hogy illetéktelenül pénzt veretett.

Rákosi Máttyás kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Az egész tárgya- láson igen cinikusan viselkedett. A leg- több kérdésre azt válaszolja, hogy nem emlékszik világosan, mert ezek a dolgok már mind régen folytak le.

Azért arra kéri a bíróságot, hogy csak általánosságban in- tézzenek hozzá kérdéseket.

Több kérdésre beismerő vallomást tett. Így többek között bevallja, hogy kommu- nista karhatalommal sarcoltatta a falva- kat. Abban azonban nem bűnös, hogy hamis pénzt vertek. A pénzt Lengyel Gyula népbiztos adta ki, mert az Osztrák- Magyar Banktól nem kapott eleget. Az

elnök Rákosi elé tár egy gyűlési jegyző- könyvet, amelyből kiderül, hogy részt- vett a magyar népbiztosok azon értekez- letén, amelyen kimondották, hogy a sze- gedi és a pécsi kormányokat, amelyek a proletárdiktatura megbuktatását tüzték ki maguknak, törvényen kívülieknek je- lentik ki.

Rákosi Máttyás azt válaszolja, hogy ezt a javaslatot teljes egé- szében helyeselte.

Kihallgatása során többször igen kihi- vóan viselkedik, amiért az elnök rendre is utasítja. Rákosi azonban nem veszi ezt szívére és egykedvűen nézegeti élesre va- salt, sötétkék új ruháját. Többször elő- veszi az óráját is, mintha ezzel is jelezni akarná, hogy már unja az egészet és sze- retné otthagyni a tárgyalási termet. El- mondja, hogy annak idején

a kommunista párt nem erő- szakkal ragadta magához a kor- mányt, hanem azt a Károlyiék önként adták át.

A bíróság ezzel befejezte Rákosi Má- tyás kihallgatását és a tanuk közül első- nek Berinkey Dénes dr. volt minisz- terelnököt hallgatták ki.

Tatarescu a kormány helyzetéről

Az alkotmányos kérdés legenda, amelyet a suttogás teremtett meg és a merészség adott neki testet

A Gorb-megyei liberális tagozat gyű- lést tartott, amelyen Tatarescu miniszterelnök, akit a megyei szervezet elnökének választottak meg, nagy be- szédet mondott. Előbb az általános poli- tikai helyzettel foglalkozott és rámuta- tott arra, hogy egyik kormánynak sem volt olyan nehéz helyzete, mint a jelen- legi kormánynak. A mostani rendszer ellenségei — mondotta — riasztó hire- ket terjesztenek, amelyekkel a bizalmatlanság és aggodás légkörét akarják megteremteni. Ezek között szerepel a nehéz pénzügyi helyzet és az alkotma- nyos kérdés. Igaz — fejtegette a minisz- terelnök — hogy a pénzügyi helyzet kü- lönös figyelmet követel a kormány részéről és a válság még nem ért véget. Slavescu pénzügyminiszternek azonban sikerült a konverzióval, az állami adós- ságok szelvényeinek csökkentésével, az adórendszer új elrendezésével és a me-

zőgazdasági és ipari termelés bátoritá- sával a pénzügyek és a nemzetgazdaság teljes összeomlását megakadályozni. A miniszterelnök azután a kormány pro- gramjának néhány fejezetét ismertette, majd rátért az ugynevezett alkotma- nyos kérdésre, amelyet legendának mon- dott. A legendát suttogás teremtette és a merészség adott neki testet. Csunyb- b dolgot nem is tudtak volna a politikai vérszadarak kitalálni, hogy vereségü- ket és tehetetlenségüket igazolják. Ha az ország ipara haldoklott, ha voltak tisztességtelen tisztviselők, vagy ha más bajok fordultak elő, az alkotmányos kér- dést állították oda az összes egyéni cső- dök forrásának. Ezzel szemben a hely- zet az, hogy alkotmányos kérdés nem lé- tezik. Ezért minden lelkiismeretes román- nak össze kell fogni azok ellen, akik sut- togással és legendákkal harcolnak és ezzel a nép lelkét kívánják megmérgezni.

Egykori jegyző, volt iparos, tönkrement korcsmáros és földnélkülivé lett földműves is van a gyárvárosi éjjeli menedékhely lakói között

A Strada Darabantilor (volt Rékási- ut) házai között vidám csilingeléssel ro- bog egész napon keresztül éjfélig a vil- lamos. Azok azonban, akik az 54. szám alatt levő házba igyekeznek, nem csengő villamoson érkeznek. Gyalog jönnek, csoszognak, vonszolják magukat a fá- radtságtól és gyakran az éhezéstől. Szor- moru arcu, lerongyolt ruhájú emberek azok, akik az est beálltával a Strada Darabantilor 54. szám alá törekszenek. Abban a házban van a város által fen- tartott éjjeli menedékhely. Azok a sors- verte emberek, akik az élet lejtőjén any- nyira lecsuszta, hogy már lakásuk sin- csen és akik a nyáron át parkokban és hid alatt alszanak, itt töltik az éjszakát.

Ugy mennek ezek a szegény emberek az éjjeli menedékhelyre, mint a paradi- csomba. Nem kell itt pénz, nem kell itt igazolvány. Nem kérnek senkitől: ki vagy, mi vagy. Aki bekopogtat, arról lát- ják, hogy nyomorban van. Két nagy kály- ha, amelyet fűrésszporral fűtenek, szünet nélkül állandóan ontja magából a mele- get. Olyan meleg van, akár a gőzfürdő- ben. Jól esik a hidegtől meggémberedett embereknek. A nagy fagyok óta már délután jöhetnek be melegedni. Máskü- löntben csak este hétkor nyílik meg a menedékhely és ott lehet maradni reggel nyolcig. Nincsenek selyempaplanos ágyak. Szalmán fekszenek itt a szálló- vendégek, méteres vastag rétegű szal-

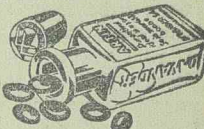
BŐ LAKOMÁK
névnapi
EBÉDEK
után

A MIKOR a sok jó falat, amelynek oly nehéz ellenállani, alaposan megterhelte a gyomrát, szedjen ARTIN dragéet. Az ARTIN, ez az ideális hashajtó, elősegíti az anyag- cserét, meggyorsítja az emésztést és hozzájárul, a gyomrot feleslegesen megterhelő, ballaszt mielőbbi eltá- volításához.

ARTIN a legjobb ellenszere az a k u t GYOMORRONTÁSNAK.

ARAK:

20.- 33.- 88.- lei

ARTIN

Dr. W A N D E R üzemek készítménye.

mában. Takarójuk van. Nemcsak olyan szegény emberek vannak itt, akik szü- letésüktől fogva sohasem voltak gazda- gok, hanem olyanok is, akikkel az élet kétszeresen bánt mostohán. Volt jegyző, egykori korcsmáros, tönkrement iparos, földnélkülivé lett földműves is hálóven- dége az éjjeli menedékhelynek. Férfiak és nők külön vannak. Nem fogadják őket nagy kényelemmel, de feltétlenül jószívvel és szíveséggel. Montia Ágoston telekkirót, aki a menhely veze- tője, igen szeretik. Mult éjszaka, amikor meglátogattam Montia Ágoston szálló- dóját, hetvenkét vendége volt. Éjfél volt. Valamennyien aludtak. Nem kelteztem föl egyet sem, hogy meginterjűvoljam. Pedig azért jöttem. Nem akartam rá- ébreszteni nyomorúságára. Ki tudja, talán mind a hetvenkettő arról álmo- dott, hogy saját jó lakása van és ott al- szik a puha ágyban.

Két nagy tűz a fővárosban

Tegnap délután két tüzeset is volt a fővárosban. A délutáni órákban kigyul- ladt a Strada Brazoianu egyik bérpala- tája. A tűz nagy méreteket öltött és a tüzoltóságnak csak az esti órákban sike- rült a lángokat elfojtani. A kár jelenté- keny. Nagy tűz pusztított az ügyvédszö- vetség modern palotájában is. Délután négy óraker a palota negyedik emeletén támadt a tűz, ahol a Metro Goldwin film- társaság raktárai voltak. A filmanyag egyrészt ugyan sikerült megmenteni, de a raktárakban maradt gyúlékony anyag bőségesen tápt szolgáltatott a lángoknak és csakhamar az épület egész tetőzete lángokban állott. A tüzoltóság rendkívüli erőfeszítésekkel igyekezett a tüzet oltani, de este kilenc óraker a tűz még egyre tombolt. A kár igen nagy, de ez a bizto- sítás révén megtérül. Az épület ugyanis 32 millió leire volt biztosítva és ez az összeg fedezi a pusztulás által okozott kárt. A lángokban álló palota körül nagy embertömeg gyűlt egybe és órákon ke- resztül nézte a kísérteties látványt.

HIREK

Farsangi naptár

Január 26: A román nőszövetség táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2: Magyar Bál a Ferdinandban.

Február 2: Magyar Bál Lugojon a Dáciában.

Február 2: Az Ilsa sportbálja a Pacsirtamezőben.

Február 9: Előre Bál a Ferdinandban.

Február 16: Sajtóbál a Ferdinandban.

Száz éves a Morse táviró

Edison szerint tulajdonképpen kétféle feltaláló van. Az egyik a szisztematikusan dolgozó szakember, aki már előre tudja, hogy mit fog feltalálni, a másik a szerencse gyermeke, az ilyen lehet esetleg laikus is, aki valami egészen máson dolgozik, vagy egyáltalában nem is kutat semmilyen irányban és a vak véletlen folytán egyszerre ölébe hull a nagy felfedezés. Szisztematikusan feltalálók például Marconi és maga Edison, akiknél nem ritkaság, hogy évek hosszú során akár husz-harmincezer kísérlet is végeztek konokul egy irányban, míg csak felfedezték azt, amit fel akartak fedezni. A lőpor feltalálására viszont a véletlen vitt rá egy jámóor szerzetest és számos nagy felfedezés is a véletlen műve. Így a Morse-féle elektromos táviró is. Morse ugyanis foglalkozása szerint festőművész volt, aki igen szép sikereket ért el, de valamennyire érdekelték a technikai kérdések is. Művészeknél ez elég ritkaság. Annnyira ritkaság, hogy hamarjában csak Lionardo da Vincire tudunk hasonlóképpen emlékezni a renaissance nagy festőjére, akit például már akkoriban is izgatott a repülés problémája és megpróbálkozott repülőgépet megtervezni. Morse 1830. táján Európába jött, hogy a különböző festői irányokat tanulmányozza, de mire visszatért Amerikába, már kevésbé a piktúra problémái izgatták, mint inkább a táviróé. Ugyanis azon a kezdetleges gőzösen, amely a mult század elején heteken át cammogott az Ujvilágból az Óvilágba, Morse összeismerkedett Watsonnal, a híres természettudóssal. Beszélgetni volt idejük elég, különösen az elektromosságról, mert Watson éppen akkor tanulmányozta a villamosság sebességét a dróton. Morse ettől az időtől kezdve szüntelenül terveket csinált, rajzolt, már a festészetet is csak annyiban űzte, hogy kiadásait fedezhesse és pont száz évvel ezelőtt 1835-ben valóban kész lett a találmánya. És ekkor jöttek a keserves évek. Senki sem vette komolyan a festőt. Még akkor is, mikor Baltimore és Washington között teljes sikerrel ment végbe a kísérlet, még akkor is hitetlenkedtek benne az emberek és azt mondták, hogy család van a dologban. Két évizedtelt el, míg elérkezett a mindent átütő elhatározó siker és Morse találmánya diadalutra kelt. 1858-ban már elektromos táviróra rendezkedett be Ausztria és Európa többi állama is. Amerika is ünnepelte a nagy feltalálót és elhalmozták kitüntetésekkel, dísszel az egész világon. Holott, mikor Morse a találmányát bemutatta, Amerika sokalotta még azt a szerény negyvenezer dollárt is, amelyet Morse a monopoliúmért kívánt. Azt mondta a kormány, hogy ilyen nagy költséggel nem fogja magát az elektromos táviró kifizetni. Vajjon mennyit kellene ma fizetni érte, mikor példátlan elterjedtséget és felmerhetetlen kulturjelentőségét látjuk e találmánynak szerte a világon? Milliárdokkal sem lehetne megváltani, az bizonyos.

APRÓHÍRDETÉS

LEGALKALMASABB

A DÉLI HÍRLAP

— Két napra betiltották Maniu lapját.

Az egyes kisebbségi lapok időleges betiltása után most a Boila Zakariás szerkesztésében Clujon (Kolozsvárott) megjelenő Romania Noua című román politikai napilap megjelenését a cenzúra két napra betiltotta. A Maniu Gyulához igen közelálló lap betiltásának oka az, hogy a kicenzurázott vezércikk egész helyét fehéren hagyta.

— **Háború és kereszténység.** A Magyar Párt ifjúsági szakosztálya értesíti tagjait, hogy ma, kedden este kilenc órai kezdettel a Magyar Házban Metzger Márton dr. prépostplébános Háború és kereszténység címmel tart előadást. Az előadásra a belépés díjtalan és a magyar ifjúság kulturális szakosztálya ezuton is meghívja pártoló tagjait és az előadás iránt érdeklődő közönséget.

— **A pecheu repülőgép végzete.** Az angliai Birmingham közelében a Midland-társaság egyik repülőgépe lezuhant, ösztörtört, a pilóta és Milis Dorothy utasnő röviddel kórházba való szállításuk után meghaltak. Hat hét előtt ugyanez a repülőgép a levegőben összeütközött egy másik repülőgéppel, amely alkalommal hat személy súlyosan megsebesült.

— **Háború a lefoglalt ökrök miatt.** Az irországi Tyronei községben nemrég adóban lefoglalták az egyik paraszt ökröit. Most a végrehajtó csendőrök kíséretében megjelent, hogy a lefoglalt ökröket elvigye, vagy a helyszínén eladja. Körülbelül ötven paraszt sietett társa segítségére. Az összetűzés során mindkét részről több lövést is adtak le. Számosan megsebesültek.

— **Kereskedelmi tárgyalások.** Londoni jelentés szerint a Németország és Irország között folyó kereskedelmi tárgyalások rövidesen véget érnek. A két ország között kereskedelmi egyezmény jön létre, amelyben Németország kötelezni fogja magát, hogy az irországi gabona- és állatbehozatalát növelni fogja.

— **Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a józsefvárosi vasuti műhelyben.** Dirina Vichentie, a vasuti műhely ötvenkét esztendő lakatos, egyik munkástársa segítségével egy hatszáz kilós vaslemez akart felemelni, azonban a nehéz vasdarab hirtelen kicsuszott kezikből és Dirina Vichentie jobb lábára esett. A szerencsétlenül járt lakatos sipesontörést szenvedett.

— **Csempészek üldözése repülőgépek-ről.** Newyorkból jelentik, hogy Mexikó és az Egyesült Államok határvidéke fölött állandóan negyven repülőgép cirkál. A repülőgépek feladata, hogy a határon mindennemű fegyvercsempészetet megakadályozzanak.

— **Megszurkálta felesége csábítóját.** Nem mindennapi féltékenységi dráma játszódott le Orsován. Janculescu Nicolae ottani szabómester régóta féltékenykedett feleségére és ezért elhatározta, hogy megfigyeli. A napokban az asszony elment otthonról azzal, hogy anyjának segít mosni. Janculescu utána lopdózott egyik társával együtt és amikor az asszonyt meglepte Sul kif Musztafa török nemzetiségű cipésszel, Janculescu a csábítót véresre szurkálta. Sul kif Musztafát súlyos sérülésekkel kórházba szállították, míg a szurkáló szabómestert a rendőrség őrizetbe vette.

— **Ki írta Lindbergh ezredesnek a zsaroló leveleket.** Flemingtonból jelentik, hogy a Lindbergh-bébi elrablásával vádolt Hauptmann védői cáfolják azt, mintha a gyermek váltságdíja ügyében küldött leveleket Hauptmann írta volna. Bizonyítékokat ígérnek arra vonatkozólag, hogy azok a levelek Fischer Izidortól származnak, aki a gyermekrablás után Németországba utazott, ahol nemsokára meghalt.

— **Halálozás.** Besenova-noua (Ujbessenyo) községben nyolcvanegy esztendő korán meghalt Pacski Péter vendéglős. Halálát özvegyén kívül négy gyermeke — köztük Packi Menyhért volt bankigazgató és Packi Péter nyugalmazott postaisztviselő — továbbá nagy rokonság gyászolja. A gyászolók között van Packi Miklós dr. fogorvos is.

— **A bankár házibáljának szomorú vége.** Berlinben vasárnap este egy bankár lakásán, ahol éppen jelmézbált rendeztek, tűz támadt. Tíz személy igen súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz úgy keletkezett, hogy amikor egy fényképész a társaságot le akarta fényképezni, a meggyújtott magnézium lángjától az egyik függöny tüzet fogott.

— **Halálos esés a kocsiról.** A helybeli kórházban meghalt Mogos Pavel, negyvenhét éves Caras (Krassó) megyei gazda, aki néhány nap előtt a kocsijáról leesett és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt férfit a helybeli kórházba szállították, ahol sérülései következtében elhunyt.

— **Hetven éves festőművész ünnepelése.** Budapestén vasárnap meleg ünnepségekben részesítették, hetvenedik születésnapja alkalmából, Csók István festőművészt. Az ünnepi beszédet Ravasz László dr. református püspök mondotta, aki igen meleg szavakkal méltatta Csók István művészi pályáját.

— **Előadás Amerikáról.** Iványi Angéla szociális testvér vasárnap délután tartotta meg a Gyárvárosban Amerikáról szóló, vetített képes előadását nagyszámú hallgatóság előtt. A mindvégig érdekesítő előadás után a közönség melegen ünnepelte az előadónót.

* **Etherion: A Mount Everest átrepülése.** Tizezer méternél magasabbra jutott fel az a bátor repülőgép-expedíció, amely tudományos célul a Himaláják legmagasabb csúcsának légi felderítését tűzte ki, s amely bámulatos teljesítményével nemcsak a földrajztudományt gazdagította igen jelentős eredményekkel, hanem a repülés történetében új korszakot nyitott. Az expedíció főcélja a Mount Everest és a csúcstól délre fekvő, soha ember nem járt terület térképezése volt, e mellett meteorológiai és élettani megfigyeléseket kívántak tenni. Az előkészületek hosszú hónapjai kellettek ahhoz, hogy az expedíció elindulhasson, különleges repülőgépre s egyedülálló technikai felszerelésekre volt szükség, de mindenekelőtt a tudomány szenvedélyének az a páratlan hősiessége kellett hozzá, mely nem ismer nélkülözést, nem retten meg kalandoktól, nem tartja vissza még a halálveszedelem sem. Az expedíció világhírű vezetőjének Etherionnak a könyve épp ezért a szó igazi értelmében vett szenzáció, amely az olvasót soha nem tapasztalt élményekkel s az emberi kitartás példátlan eredményeivel ismerteti meg. A Földrajzi Társaság új sorozatában jelent meg a kitünő könyv, rengeteg képpel, gyönyörűen díszített és aranyozott egészszáson kötésben 240.— lei minden könyvkereskedésben, vagy L e p a g e n á l Cluj (Kolozsvár). Kérje a Földrajzi Társaság és a Franklin új kiadványainak jegyzékét.

MA

előfizet havi hetven — (tisztviselőknak, nyugdíjasoknak 60) leért a Déli Hírlapra akár telefonon (2-52) akár levelezőlapon (Timișoara, Szentgyörgy-tér 4.) és nyomban megindítjuk címére úgy, hogy a hónap végéig

INGYEN

kapja korán reggel lakására kézbesítve, vidéken pedig szintén a legelső reggeli vonat beérkezése után kézbesítőink utján

KUN BELA LONDONBA KÉSZÜL. A londoni Express megbízható helyről nyert értesülése szerint az angol hatóságok figyelemztették az összes vámkirendeléseket és határrendőrségeket arra, hogy Kun Béla, a hírhedt vörös népbiztos, aki legutóbb Koppenhágában rejtőzött, állítólag Angliába készül. Legközelebb lesz György angol királynak a jubileuma és a gonosz emlékü vörös diktátor ebből az alkalmából angol földön kommunista tüntetést akar megrendezni. Az angol kikötői hatóságoknak is megküldték Kun Béla pontos leírását és fényképét.

— **A vatikáni könyvtár impozáns gyarapodása.** A vatikáni könyvtár, mint Rómából jelentik, most vette át a Gaetani család hatalmas könyvtárát, amelye Gaetani Gelasio herceg hagyományozta a Vatikánra. A könyvtár huszonhét ezer kötetet, azonkívül kétszáz ezer okiratot és negyzezerházaság tartalmaz.

— **Beugrott a forró levesbe.** Páris jelentés szerint a Clermonti fogházban az egyik rab szokatlan módon követelt el öngyilkosságot. A fogoly belopózott a fogház konyhájába és ott beugrott egy óriási üstbe, amelyben a foglyoleveset főzték. Mire tettét észrevették, már meghalt. Az öngyilkos fogoly hétszázötven volt elítélve és büntetéséből már csak néhány hónap volt hátra. Tetének oka buskomorság.

Patikák éjszakai szolgálat

Január 21-től január 28-ig városunkban következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a V. Alexandri (Hunyadi utcában levő Jahner) gyógyszertár.

Gyárvárosban a Dacilor (Fő) utcában levő Dr. Kovacs gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a C prian Porumbesei (Tiroi) utcában levő Sarga-gyógyszertár.

A negyedik kerületben a Preyer-utcában levő Ungváry-gyógyszertár.

Mehalában Kóváry-Chioreanul József és Fratelian (Ujkisodán) Panajoth Ernő gyógy-szertár. Híradó szolgálatot tart.

Előre-bál febr. 9-én a Ferdinandban

Stalinnak!

A londoni Daily Express azt írja, hogy most van Lenin halálának tizenegyedik évfordulója. Ebből az alkalomból tegnap a moszkvai Lenin-mauzóeum előtt egy hatalmas sirkövet találtak a következő felirással:

— Stalinnak! Azoknak a barátaitól, kiket agyonlőtetett vagy Szibériába zámuoztetett.

A sirkő miatt Moszkvában óriási az zgalom. A cseka emberei eredményte-
nül kutatnak a vakmerő tréfa szerzői
után. Ez volt az első eset Oroszországban,
hogy ilyen tréfát mertek elkövetni
Stalin vörös diktátor róvására, ugyszól-
rán a vörös őrség szemelattára.

A fejedelemségek egyesülése. Ebben az
a különös fényel fogják január 24-én
ünnepelni a fejedelemségek egyesülését.
Frárosban és az ország más városaiban is
szabásu ünnepek lesznek, amelyek-
közélet kiválóságai fognak beszédeket
adni. Ezenkívül rádióelőadások is lesznek,
melyekben Tatarscu miniszterelnök,
g a tanár és Vaid Alexandru volt miler-
elnök fogják a nap jelentőségét mël-
lőzni.

Időjárás. A meteorológiai intézet je-
löl: A hideg gyengülése várható keleti
szél, változó felhőzettel és néhány helyen
zással.

Nyugdíjasok jelentkezzenek pénzükrért.
A helybeli pénzügyigazgatóság nyugdíj-
szelvényeket felosztja az alább felsorolt személye-
knek, hogy az elmúlt év április-július hóna-
zában a nyugdíjait átvelelre szürgősen
jelentkezzenek: Popovics Franciska, Cúca
Mária, Bachmann Mária, Brasovan Lujza,
Teréz, Liszkovszkiné, Marin Rafila,
Sosa, Moravetz Margit, Markotics An-
Rausch Mária, Szlavek Anna és Quint
Mária timisoarai (temesvári) lakosnők,
Maier Éva (Lipova), Popovics Mária
(Iga), Cristean Jozefina (Buziás), Basch
Mária (Lorvin), özvegy Klepp Balátné (Li-
pova), Mircu Constantin (Bucoveti), Prunkl
egit Fratelia (Ujkisoda), Paulescu Petre
(Iova), Cococariu Éva (Recas), Kreppl
Soc Semlacul-Mare (Nagysemlak) és a
ter-árvak Sanandrei (Szentandrás).

Cukorbeteg kivizsgálása, diéta
Ellátása (Tolerantia meghatározása)
modernebb elv szerint történik a
bá heg yi Szana tor iumban.
Ésékelt átalány árak. (Diéta, labora-
m, vércukorgörbe etc.)

Tíz egy óceánjáró görőson. New-
ki jelentés szerint a Valverde
i olasz hajó, amely ötszáz mérföld-
re van az óceánon Portorico kikötő-
l, dróttalan távirón jelentette, hogy
hajón óriási tűzvész tört ki. A tűz a
házban keletkezett és pusztulással
vegeti a hajót. Nyolc hajó igyekszik
alverde görős közelébe jutni. Az
hajóhoz a Saarland nevű német hajó
ott legközelebb. A hajóról érkezett
s jelentés szerint, ha ma reggel
a mentik meg a személyzetet, akkor
ott pusztul az égő hajón.

Fedák Sári és Aknay Vilma letették a
ciót. Fedák Sári és Aknay Vilma
gyar színésznők ügye az utóbbi időben
okokat foglalkoztatta a magyar közvéle-
lyt. Fedák Sári és Aknay Vilma ellen
valevőleg a losangelesi törvényszék elfo-
ási parancsot adott ki. A múlt héten már
a hírek érkeztek, amelyek a két színész-
letartóztatásáról szóltak. Ugy látszik,
gy ez a híradás tévedésen alapult, mert az
k budapesti lap szerkesztőségének teg-
i amerikai távirata szerint Fedák Sári
Aknay Vilma tegnap önként jelentkeztek
sangelesi ügyészségen és letették a fejen-
ti tízezer dollár kauciót. A táviratban,
elyet Vészi Margit ismert magyar újság-
mó küldött, Fedák azt üzeni budapesti ba-
ainak, hogy jól van és semmi baja nin-
n.

Nemes Elemér új egyháza élén a szeretetet és a felekezetek közti békét kívánja hirdetni

A lugoji református egyház az elhunyt Szombati Szabó István költőpap helyébe Nemes Elemér dumbravenii (igazfalvai) lelkészt választotta meg vezetőjévé. Nemes Elemér beiktatása vasárnap ment végbe. A beiktatást Szabolcska László dr. főesperes végezte, aki imával kezdte a beiktatási ünnepélyt, majd pedig beszédet mondott, amelyben a lelkészek hivatásáról szólott. Arról beszélt, hogy manapság nagy a gyűlölködés és a papnak jut a nehéz feladat, hogy a gyűlölködést a szeretet hirdetésével legyőzze.

Nemes Elemér beszélt azután és előbb kegyelettel emlékezett meg elődjéről, majd hangsúlyozta, hogy a szeretetet, a feleke-

NATHALAZ MIATT BECSUKTAK A FŐVÁROSI KÖZÉPISKOLÁKAT. A fővárosi középiskolák diákjai között náthalázjárvány lépett fel. Négy középiskolában eddig több mint háromszáz diák betegedett meg a veszedelmes járványban. A betegség továbbterjedésének megakadályozására a közoktatásügyi miniszter elrendelte az összes fővárosi középiskolák bezárását. Az iskolákban január 28-ig szünetel a tanítás és ezen idő alatt az egyes tantermeket fertőtlenítik.

— Az állampolgársági listába való felvétel. Az állampolgársági listába való utólagos bejegyzés ügyeit intéző fővárosi bizottság Lececsu Aurél alminiszter elnöke alatt ülést tartott. Megvitatták a benyújtott kérelmeket, egyben kimondták, hogy az ilyen kérelmek benyújtási határidejét meghosszabbítják.

— Ez egy derék hölgy! Mózga István budapesti szolga néhány év előtt megismerkedett Kobolák Emmával, akibe beleszeretett. A nő kijelentette, hogy csak akkor hajlandó viszonzszeretni, ha ajándékot vesz neki. A szolga erre egymás után követett el különböző lopásokat és betöréseket. Évek során keresztül körülbelül tizenötezer pengő készpénzt és ugyanannyi értékű holmit lopott az asszony kedvéért, akit később feleségül is vett. Nemrégiben azonban összeveszték, mire az asszony bosszúból buszta férjét a rendőrségnek. Mózga Istvánt letartóztatták.

* **Műsoros teadélután.** A Szociális Misszió Társulat erszébetrvárosi szervezete február tizedikén délután a Stöhr-féle vendéglőben műsoros teadélutánat rendez. A műsor keretében Kubán Endre szerkesztő aktuális kérdésekről humoros előadást tart.

— Az **Állatvédő Egyesület** most tartotta meg rendez évi közgyűlését. Si mboteanu Ion ezredes neje, Simboteanu Doris, az egyesület lelkes elnöknője nyitotta meg a közgyűlést, aki rámutatott arra, hogy az egyesület tizenhárom esetben tett feljelentést az állatkínzók ellen és a beteg állatok gyógyítására a Bánságban a közeljövőben mozgókínak létesítenek. Ezután Schuh Rezső a titkári, Teodorovici bankigazgató pedig a pénztári jelentést olvasta fel, majd Kun Ferenc dr. ügyész bejelentette, hogy megváltoztatás az alapszabályokat, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett. Végül sor került az új vezetőség megválasztására. Elnök Simboteanu Doris, alelnökök dr. Mileti Sándorné, dr. Buteanu Sándorné, dr. Draganné és Dogariu Liviuszné lettek. Ellenőrök Stefan Kornel törvényszéki irodaigazgató, Kecskeméti Sándor és Simboteanu Ion ezredes lettek. Titkár Schuh Rezső, pénztáros Teodorovici, ügyész Kun Ferenc dr., Dogariu Virgil dr. és Risztics György dr. Ezután még negyven választmányi tagot választottak meg.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak Mogos Pál 45, Fűrész Apolónia 71, Lazarescu Iosif 62, Schönberg Zsuzsanna 23, özvegy Szamotny Amália született Tarkó 60, özvegy Goldner Cecilia született Szinberger 60 és Kinder Márton 38 éves korában.

tek közötti békességet és a megbocsátás szellemét akarja hirdetni. Régi meggyőződése, hogy csak egyetértésben és békességben lehet Istent igazán szolgálni.

Istentisztelet után a református egyház tanácsstermében az új lelkész elsőnek Bireescu Sándor dr. polgármester üdvözölte a város nevében. Utána Vas József dr. minorita házfőnök a katolikusok, Lenke Manó dr. a zsidók, Orth Imre torma (végvári) lelkész a református papság, Tóth Benjámint gondnok a timisoarai (temesvári) református egyház, Vincze Aladár dr. a lugoji magyar dalárda üdvözlését tolmácsolta. A beiktatás után az Imperial szálló éttermében közebéd volt.

— **Bratianu Gheorghe nem adja fel a harcot.** Az ifj liberális párt caracalii szervezete ülést tartott, amelyen Bratianu Gheorghe is résztvett. Beszédet is mondott, amelyben hangoztatta, hogy a párhívek összetartása biztosíték arra, hogy végül mégis győzedelmeskednek. Beszédét azzal fejezte be, hogy nem szünteti meg a harcot mindaddig, amíg az országot hozzá nem juttatja az elégtételhez és igazsághoz. Politikai körökben különben úgy tudják, hogy a néppárt és az ifj liberális párt a közeli napokban kiáltványt intéznek az ország népéhez és ebben Averescu marsall válaszolni fog Mihailache kijelentéseire is. A két párt ezenkívül az ország nagyobb városaiban népgyűléseket rendez. A népgyűléseket mindig csak az egyik párt rendezi, de annak sikerét a másik párt előmozdítja.

— **Nagy zsidó-meeting az Apolló-moziban.** A Jewish Agency temesvári vezetősége január 24-én, csütörtök délelőtt fél 11 órakor az Apolló-moziban nagy zsidó-meetingt rendez. A meetingen világhírű zsidó előadók tartanak előadást. A zsidó nép sorsdöntő órái (Palesztina a zsidó építő munka tükrében) címmel. Előadók a következők: Rachel Klompus (Tel-Aviv), a WIZO-asszonyok szervezete világegyetemes tagja és Immanuel Olsvanger (Jeruzsálem), a világ leg-híresebb zsidó szónoka. Az előadás iránt nemcsak zsidó, hanem az egész város legkülönbözőbb társadalmi köreiből általános az érdeklődés.

— **Alpesi ünnepély.** Az evangélikus nőegylet a Ferdinand-szálló nagyertermében alpesi ünnepélyt rendezett, amely kitűnően sikerült. Az estély gazdag műsorát Meder Muci, Rechnitzer Andor, Reicher Butzi és Neumann Béla tipikus tiroli táncdal nyitották meg, majd Klaurek Margit és Schneider Erzsébet citerán dalokat adtak elő. Matuska Alice nagy tetszés mellett énekelte néhány dalt, Benel Artur, Joanovits Gusztáv és Neumann Béla jeldeltrőja után Pollák Ági táncszáma következett. Nagy sikert aratott Benel Artur humoros magánszámával. Műsor után a közönség a tánczene hangjai mellett vidáman szórakozott. Az estély sikeréért dr. Mark Jakabné, a nőegylet elnöknőjét, továbbá dr. Wachsmann Alvinét és Demetrovici Mihálynét illeti elismerés, akik a rendezés nehéz munkáját végezték.

— **Új ápolónői tanfolyam.** A Vörös Kereszt helyi fiókegyesülete közli, hogy február elsején a katonai kórházban újabb ápolónői tanfolyam kezdődik, amelyre Stefan Cornel, az egyesület titkárnál lehet a törvényszék második emeletén levő 50. számú szobában jelentkezni.

— **Két forgalmi baleset.** Könnyebb kimeneteli összeütközés történt a Belvárosban a Marasesti (volt Erzsébet)-utca és a Brediceanu (volt Széchenyi)-utca sarkán, ahol a tátyás Ernő soffőr által vezetett tehérgépkocsi nekiment a mehalai villamosnak. Összeütközés volt a gyárvárosi Dorobantilor (Rékási)-uton is, ahol Tóth Imre ghirodi lakos a Schneider-féle fakareskedésből hajtott ki, amikor arra robotott a 7. számú villamos. A gazda már nem tudta megállítani megvadult lovait, amelyek a kocsirodal betörték a villamos két ablakát. A lovak súlyosan megsebesültek.

HÓ és SÁRCZIPO

CAURUM

ELSŐ ROMÁNIAI GYÁR
BUCUREȘTI - CERNĂUȚI
TARTOS • ELEGÁNS • OLCȘO
GYÁRI GARANCIA MINDEN PÁRNÁK

Legujabb sporthírek

A JÉGKORONGBAJNOKSÁGOK LEGUJABB FORDULÓJA

A davosi nemzetközi jégkorongbajnokság hétfői fordulóján Románia csapata Ausztria együttesével került szembe. A románok szép játékkal lepték meg az osztrákokat, akiknek technikája jobb volt és verejtékes küzdelem után 2:1 (0:0, 0:0, 2:1) arányban győztek a keményen küzdő román csapat ellen. A további mérkőzések során a svédek 3:0 eredménnyel legyőzték a fáradtan játszó magyar együttest, Franciaország pedig a németek felett aratott 2:1 arányú győzelmet. Svájccsapat 4:0-ra győzött Hollandia ellen, Csehszlovákia 22:0 eredménnyel verte Belgium együttesét, Anglia 5:1 eredménnyel győzött Lettország ellen, míg a lengyel-olasz mérkőzés 1:1 arányban döntetlenül végződött.

A bomladozó nemzeti parasztpárt.

Politikai körök nagy érdeklődéssel kísérik a nemzeti parasztpárt kebelében dúló ellentétek kifejlődését. Mihailache pártelnök tegnap érkezett vissza a fővárosba és nyomban fogadta Maniu híveinek küldöttségét, amely kérté Mihailachet, hogy tisztázza a Tilea által Sibuban mondott beszéd nyomán támadt helyzetet. Mihailache ebben a kérdésben Maniuval és Vaidával fog tanácskozni, akiket ma várnak Bucurestibe.

— **Temetés.** Megirtuk, hogy a helybeli kereskedőtársadalom népszerű tagja, Drexler Samu elköltözött az élők sorából. Az általános megbecsülésnek örvendő nyolevankét esztendő üreg ur temetésére össze tette részvét közepette vasárnap délután ment végbe a belvárosi zsidó temető halottacsarnokából.

— **Leányozkötetés ügyében folytat nyomozást a fővárosi rendőrség.** Az egyik magasabrangú katonatiszt ugyanis feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy fiatalember elcsábította és azután megszoiktette tizennégy éves leányát. Attól tartanak, hogy a fiatalember ügynöke volt egy leánykereskedéssel foglalkozó bandának, amelynek néhány tagját a fővárosi rendőrség az elmúlt héten már letartóztatta.

— **A régi Skoda-szerződés érvényesítése.** A fővárosi lapokban olyan hírek jelentek meg, hogy a hadügyminiszterium tárgyalásokat folytat a Skoda-művekkel a régi szerződés érvényesítése érdekében. Ezeket a híreket a minisztertanács által kiadott közlemény megcáfolta. A Skoda-művekkel folytatott tárgyalások eredményéről a hadügyminiszterium az ország népének tájékoztatása céljából annak idején majd beszámol.

ALLANDO BUTORKIALLITÁS MEGNYILT

SPIRA

TIMISOARA, I. BUL. REG. FERDINAND 6.

— A cenzurázott — igazgató. Az orsovai római katolikus egyházközség most tartotta meg a templom-alap javára hagyományos bálját, amelyet műsoros estély előzött meg. Az egyháztanács ezen a műsoros estélyen akarta színre hozni Mey K. „Az igazgató” című kis boházot, azonban a darabot le kellett venni a műsorról, mert Clujon (Kolozsvárott) a darab előadását nem engedélyezték. A határozatban nem indokolták meg a betiltást és így az orsovai katolikus egyháztanács nem is tudja hogy miért nem engedélyezték a darab előadását.

— Meg akart zsarolni egy polgármestert. Zsaroló levélet kapott a regáti Focsani város polgármestere, akitől a névtelen levélíró 50.000 leit követelt. A levélíró kijelölte azt a helyet is, ahol a pénzt elhelyezheti és megfenyegette, ha kivánságát nem teljesíti, akkor felrobantja a polgármester házáat. A levelet a polgármester átadta a rendőrségnek.

— Ady Endre legjobb szobra. Január 27-én lesz tizenhat esztendeje annak, hogy Ady Endre lantja örökre elnémult. Szini-Sebő Zoltán oradeai (nagyvárad) szobrászművész fényképek és kortársak utmutatásai alapján elkészítette a költő szobrát. A szobor meglepően jól sikerült és maga Ady Endre édesanyja is kijelentette, hogy a szobor olyan, mintha élne. A szobrot Érmindszenten állítják föl a költő szülőháza előtt. A leleplezési ünnepséget a nyáron tartják meg.

* Magyar Bál: február másodikán. A bányai magyarság társadalmi életének legnagyobb eseménye minden év ársangján a Magyar Bál, melyet a Temesvári Magyar Nőegylet rendez. Fesztelen uri szórakozás, csapongó jókedv és a szebbnél-szebb leányok, asszonyok tömeges megjelenése jellemzik a magyarság reprezentáns mulatságát, amelynek mindenkor feledhetetlen eseménye a magyar ruhás lányok és asszonyok felvonulása. Az idei Magyar Bál február 2-án, szombat este lesz a városi Vigadó (Ferdinánd-szálló) termeiben. Kitűnő cigánybanda és jazz huzza a talp alá valót. A belépőjegyek árát a rendezőség a mai gazdasági helyzetnek megfelelően állapította meg.

Jégpálya
a Pacsirtamező vendéglő kerthelyiségében
Egész nap nyitva!
Melegedő! Zene!
Telefon 82 vagy 6 77

* Illyés Gyula: Oroszország. A kitűnő költő, aki most érkezett vissza kénthónapos szovjetoroszországi tanulmányutjáról, a könyvében a mai Oroszországról ad izgalmasan érdekes, naplószerű vallomást. Illyés könyve nem az agitáció, hanem a közvetlen tapasztalat objektív műve. Bejárta csaknem az egész európai Oroszországot, felkereste a legnagyobb gyárakat, ipari és mezőgazdasági üzemeket, pontos képet rajzol a munkások és parasztok életéről, a kulturális, színházi, művészeti és irodalmi viszonyokról, kitér a társadalmi, vallási és jogi problémákra, a gyermeknevelésre, a házassági kérdésre s minderről oly szemléletes elevenséggel számol be, hogy könyve a legélvezetesebb és legtanulságosabb olvasmánnyá válik. Külön érdekessége az utirajznak a magyarság fajrokonával foglalkozó fejezet, akiről meglepő újabb adatokat közöl. A könyvet ötven fényképfelvételek élik. Ára füvé 87.— lei, egészvászon kötésben 117 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagénál Cluj (Kolozsvár). Kérje a Nyugat könyvek teljes jegyzékét.

Sport

A budapesti Hungária bányai játékosokkal kívánja csapatát felfrissíteni, de ez aligha sikerül

Az egyik bécsi sportlap nyomán megírtuk, hogy a budapesti Hungária helybéli játékosokkal kívánja csapatát felfrissíteni. Akkoriban a Kinizsi-vezetők megcáfolták a Hungáriával való tárgyalás híreit, de most a fővárosi lapok ismét azt írják, hogy a Hungária megbízottai újból érdeklődtek városunkban és Szilárd, Sebők, valamint Schmidt Kinizsi-játékosok megszerzése iránt in-

formálódtak. A Hungária megbízottai az egyik fővárosi lap szerint a szövetséghez fordultak és ott azt kívánták megtudni, hogy vajjon meg lehet-e szervezni a játékosok kiadását. A válasz azonban — úgy tudja a román lap — nem lesz kedvező, mert hivatalos helyen különösen Szilárd kiadásáról szó sem lehet, mert Szilárdban a válogatott Bindea utódját látják.

A Kinizsi új vezetősége

A helybéli Kinizsi sportegylet most tartotta meg huszonötödik rendes évi közgyűlését. J u g a Livius elnöki megnyitója és különböző jelentések után az alapszabályok módosítására került a sor. A tisztújítás során elnöknek ismét J u g a Livius választották meg, míg al-elnökök Fővényessy Zoltán és Popovici Milutin lettek. Főtitkár Gaberden György, titkárok Gheneran György és Turi Lajos, főpénztárnok Erhard Béla, futball szakosztályi elnök Corcan János dr., atlétikai szakosztály vezető Arsenovici Zoltán, tenisz szakosztályi elnök Turi Lajos, birkozó szakosztályi elnök Popovics Milutin.

Érdek indítvány

A német ping-pong szövetség javaslatot terjesztett az asztali tenisz nemzetközi szövetsége elé és kérte, hogy minősíték hivatásos játékosoknak azokat, akiknek nevével labdát, vagy ütőket neveztek el és ezeket forgalomba hozták. A javaslatot, amely főképpen Barna és Szabados magyar világbajnokok ellen irányul, február 16-iki ülésen fogja a nemzetközi szövetség letárgyalni.

A NAC olasz turán

Február hónapban olaszországi turára indul az oradeai (nagyvárad) NAC csapata, amely három mérkőzést fog ott játszani.

Rugbycapatok győzelme

A fővárosi Stadiul Roman rugbycapat turája utolsó mérkőzését Pádovában játszotta, ahol az ottani fascista csapatot 13:8 (10:5) arányban legyőzte. A román rugbycapat már elindult hazafelé. Győzelemmel fejezte be turnéját a román válogatott rugbycapat is, amely Lyonban az ottani válogatott együttes ellen 7:6 eredménnyel győzött.

A nagy botrány hullámverése

Görögországban még nem simultak a Balkán-Kupa eseményei miatt kitört botrány hullámai. A görög sajtó is sorozatos támadásokat intéz a görög szövetség ellen és a sportszövetség lemondását követeli, egyben Görögországnak a Balkán-Kupából való kilépését indítványozzák. A támadásokra nemcsak a kupában való rossz szereplés, hanem annak botrányos rendezése szolgáltatta az okot. A görög válogatott csapat tagjai között több katonai is volt és ezek ellen a görög hadügyminiszter vizsgálatot rendelt el és fegyelmi bizottság elé kerülnek, mert a vád szerint aktív részesei voltak a botrányoknak.

A Sparta Amerikában

A csehszlovákiai ligabajnokság vezető egyesülete, a Sparta, meghívást kapott Amerikából több mérkőzés lejátszására. A meghívást a prágai csapat elfogadta és a tura során több mérkőzést fog lejátszani Északamerika városaiban.

Korcsolyák Rectánál

I., Str. Vas. Alexandrii (Hunyadi-utca)

A második mérkőzést elvesztette

A román jég-hokki csapat Davosban a csehszlovák együttes ellen játszotta a második mérkőzését és erős küzdelem után 4:2 (0:0, 2:1, 2:1) arányban vereséget szenvedett.

A téli sport halottja

Budapest vasárnap délután a Svábhegyen súlyos szerencsétlenség történt. En g l e r Imre huszonöt éves kereskedő sielés közben olyan szerencsétlenül esett, hogy fejét beverte a hó alatt levő sziklába. Holdokolva szállították a kórházba.

Fájdalomtól megtört vérző szívvel tudatjuk, hogy a legodaadóbb feleség, legdrágább anya és rokon

Berger Imréné

született Hering Vilma

boldog házasságának tizenhetedik, életének harmincyolcadik évében hosszas betegség után vasárnap este 8 óraker visszaadta nemes lelkét teremtőjének.

Drága halottunkat az I. kerületi izraelita temető csarnokából holnap, kedden, január hó 22-én déli 12 óraker helyezük örök nyugalomra.

Drága emlékét örökké szívünkben hordozzuk.

Berger Imre mint íéri,
gyermekei Lili és Bandi és a gyászoló rokonság.

— Elhunyt uriaszony. Súlyos csapás Berger Imre helybeli fogászt. Felesége született Hering Vilma, harminc esztendőskorában, hosszú szenvedés után Löffler-palotában levő lakásán meghalt, elhunyt évek óta betegeskedett, huzam ideig tartózkodott Davosban is, azonban legondosabb és önfeláldozóbb ápolás tudta életét megmenteni. Halálát férjével két gyermeke, Lili és Bandi, továbbá édesapja Hering Lajos, fivére Hering Zsolt és nagyszámu rokonság siratja gyászolóik között vannak a Hering, Ben Austerlitz, Bohrer, Schönborg, Iritz Schatteles-családok. A megboldogultat a temető halotti csarnokában ravataloztál, ahonnan ma déliben tizenkét óraker hely örök nyugalomra.

— Eheznek az éneklőmadarak és az Állatvédő Egyesület azzal a kéréssel fordul a lakossághoz, hogy dobjon naponta néhány morzsát a madarak szére. Az Állatvédő Egyesület ezen azzal a kérelemmel fordul a város vezetőségéhez, hogy rendeztesse be a város parkokban madáretetőket, amelyekben a zivataros idő ellen is védelnyujtanak. A város részére ez nem je kiadás és ezzel a madarak százaat meg az éhhalál elől.

— Magyar bál Lugojon. A Magyar Párt lugoji tagozatának intézőbizottsága elhatározta, hogy február 23-án a városban nagyszabásu magyar bált rendez. A hagyományos magyar bált színüleg magyar falusi lakodalmi felülással és lakodalmi rigmusok bekaplásával élénkitik. Remélik, hogy az magyar bálon Lugo város magyarsága nagy számban jelenik meg és a bál rendezésében felülmulja az összes edü mulatságokat.

— Akinek a szív-működése rendetlen, szintén az, akinél a vérnyomás emelkedésnek tünetei mutatkoznak, úgy érhet el a ködés nélkül megfelelő könnyü székélet reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

— Hajósok életveszedelemben. E héten Timiseniről (Ságról) érkező hírek számolt be, hogy P u s k á s Mária harmadik esztendősk, száztíz kilós asszony megfagyott. Az asszony Parta (Parác) községbe indult szüleinek meglátogatására, ahonnan a hajóban másnapra hiába várták vissza. Biztosították, hogy az asszony a nagy hóban lezuhan valameyik árokba és megfagyott. Most a megfagyott asszony makkegészségesen újra beállított haza. Kiderült, hogy a szatérben elment egy másik községbe bejárta látogatására, ahonnan a nagy hóban nem tudott hazajönni, de hirt sem adta magáról. A holtak hitt asszonyt család nagy örömmel fogadta.

— A szegények támogatása. A timisoarai izraelita nőegylet azon tiszteletteljes kéréssel fordul a helybeli zsidósághoz, hogy a bekövetkezett szigorú időjárásra való tekintettel a szegényekre gondoljon és használt ruhákat és cipeket — úgy felöltöttek mint gyermekek szére — az egyletnek adományozni tudjanak. Szives adományok a hitliség irodájában (I., Str. Marasesti 10) érkeztetnek. Kivánságra azonban telefonváltásra (358. szám) házhoz is küldenek.

Közgazdaság

adó készül a közszükségleti cikkek és egyben a házbér után

romániai petroleumtermelők tegnap jelentek SI a v e s c u pénzügyminiszter és közölték válaszukat a petromonopoljára vonatkozólag. A petrotermelők elhatározták, hogy az egyedárusítás bevezetése ellen küzdeni. Ezzel szemben a petrotermékekre kivetett illetékek egységsítését javasolták, amelynek révén az közel másfél milliárd lei újabb jövedelmre tehet szert.

Pénzügyminiszter tegnap tanácskoztat folytatott a közszükségleti ipar-tereket előállító gyárosokkal is és a

nemzeti adónak a közszükségleti cikkek után való kivetését beszéltek meg. A pénzügyminiszter az új adót a közszükségleti cikkek fogyasztási adója után mint pótilleték kívánja kivetni. Most azt vizsgálják, hogy ez a pótilleték az egyes cikkeknek mennyit tehet ki anélkül, hogy a fogyasztást károsan befolyásolná.

SI a v e s c u pénzügyminiszter ezenkívül újabb adónemet is kíván bevezetni. A törvényjavaslat szerint az új adót a házbér után vetnék ki és annak nagysága egyenes arányban állna a házbér összegével.

Kereskedők megegyezést keresnek a háziurakkal üzletbérek csökkentése és a kérdés törvényes rendezése érdekében

helybeli Kereskedők Egyesülete négyülést tartott, amelyen a tulmagas bérek ellen foglaltak állást. A gyűlésen Kecskeméti Sándor alelnök nyilatkozott, majd Endre Károly főtitkár megfogalmazta, hogy a mozgalom nem csupán a háztulajdonosok ellen, mert az háztulajdonosokkal karöltve kívánja ezt a kérdést megoldani. Statisztikai adatokkal igazolta, hogy amíg a bérek általában csökkentek, addig az üzletbérek megmaradtak. Azonban meg kell látni a fogyasztók számára és így meg kell látni a kereskedők teherbíró képességét. A kereskedő nem tudja tovább emelni a nagy üzletbéreket és ez is egyik oka annak, hogy tönkremegy. A kereskedő sorsa azonban érinti a háztulajdonos is, mert üzlete vagy üresen marad, vagy pedig lassan elveszti értékét. A ke-

reskedők jobb belátásra kívánják bírni a háztulajdonosokat és olyan nivóra kívánják leszállítani az üzletbéreket, hogy megélhessenek. Bernát Árpád és Tóth Sándor a kérdésnek törvényes uton való rendezését követelték. Schöner Ede indítványozta, hogy a kereskedők lépjenek érintkezésbe a háztulajdonosok egyesületével és annak gyűlésén Endre Károly ismertesse a kereskedők álláspontját. Stachel Ádám alelnök a kérdésnek az iparosokkal való egységes elindítását indítványozta. A kereskedői szolidaritásnak különösen ebben a kérdésben kell imponánsan megnyilvánulni. Kecskeméti alelnök végül is kihirdette, hogy a Kereskedők Egyesülete az üzletbérek leszállítása érdekében sorozatos gyűléseket rendez és a február 3-ra kitűzött gyűlésig összekötöttesbe lép az ipa-

rosokkal is. Megegyezést keresnek a háziurakkal a kérdés rendezése érdekében, de továbbra is küzdeni fognak a probléma törvényes rendezéseért is.

Lengyel kereskedelmi küldöttség a fővárosban. Tegnap megérkezett a fővárosba a lengyel kereskedelmi küldöttség, amely román-lengyel kereskedelmi szerződés megkötése érdekében fog tárgyalásokat folytatni.

Fiume és Trieszt visszanyeri gazdasági jelentőségét. Budapesti értesülés szerint magyar-olasz megegyezés létesül a fiumei kikötőnek a magyar áruforgalom számára való kifejlesztése érdekében. Olaszország ehhez hasonló megállapodást kíván létesíteni Ausztriával is a trieszti kikötőre vonatkozólag. Ez a két megegyezés azt jelentené, hogy Fiume és Trieszt fokozatosan visszanyeri azt a szerepét, amelyet annak idején Magyarország és Ausztria életében az áruforgalom szempontjából betöltött. A londoni Times is foglalkozik ezzel a kérdéssel és megállapítja, hogy a megegyezés fontos engedményeket tesz majd a magyar gazdasági érdekeinek és lehetővé teszi a magyar kivitel fejlesztését.

Nincs kínálat a búzapiacra. A bányászati gabonapiacra nyugodt irányzat uralkodik. Az összes gabonaművekben minimális a kínálat és a kereslet mindenben érezhetően megcsappant. A piaci árak a következők: 76 kilós temesi új buza 435, torontáli új buza 450, tengeri 215, zab 260, korpa 240, tavaszi árpa 300, takarmányárpa 260, muharmag 350, napraforgómag 270, tökmag 510, takarmányliszt 260, kismalmi liszt a 30/70-es besztásból zsákkal együtt 640 és nagymalmi liszt zsákkal együtt 680 lei száz kilónként. A löheremag 38, a lucerna 42 lei kilónként.

Hivatalos valutaárfolyamok. A Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második szám az eladást jelenti) francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgás 23.50—23.80, angol font 495—510, olasz lira 8.80—9.20, dollár 99—110, német márka 38—40, holland forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50, léva 0.90—1.20, drachma 0.80—1.10.

MEGÉRKEZTEK AZ ADÓVALLOMASI IVEK. Közöltük, hogy az összes kereskedők, kisiparosok, munkások és szabad foglalkozásuk január 31-ig kötelesek adóvallomásukat benyújtani. Az adóvallomást erre a célra kapható adóvallomási iven kell megtenni. Ezek az adóvallomási ivenek tegnap megérkeztek a helybeli pénzügyigazgatósághoz és a kormánybizleti épület második emeletén levő 54, 56, 57, 58, 69 és 70 számú irodahelyiségekben kaphatók.

Az adók fokozottabb mérvű behajtása. A bányászati és erdélyi kerületi pénzügyi vezérfelügyelők a pénzügyminiszter elnöke alatt értekezletet tartottak, amelyen az adóbehajtással foglalkoztak. A miniszter utasította a pénzügyi vezérfelügyelőket, tegyenek intézkedéseket az adók fokozottabb behajtására, mert az ország egyes részein az adójövedelem megcsappant.

Színház

A színpadon elájult a kis primadonna. Budapest szombaton este a Royal Revüszínházban a Szeressük egymást című operett előadása közben Balla Lici, a népszerű kis primadonna váratlanul elájult és összeesett a színpadon. Az orvos megállapította, hogy a színésznőnek magas láza van és súlyosan beteg. Amikor injekciókkal magához térítették, kijelentette, hogy a darabot végigjátssza, amit meg is cselekedett. Előadás után a lakására szállították és orvosa megtiltotta, hogy egy héten belül színpadra lépjen. Azonban a színésznő vasárnap este mégis megjelent a színházban és végigjátsszotta szerepét.

Mozi

Kedd, január 22.

Apollo-mozi: A nyomorultak (Második rész).
Forum-mozi: A macska és az egér.
Select-mozi: A nyomorultak (Második rész).

A bányászi Lady Hamilton

A Déli Hírlap eredeti regénye
Irta: KUBÁN ENDRE

Amikor meglehetősen túl volt ezen a szalonon, magában szavalni kezdte a jobb versét. Sőhajszerűen bugyankolt két ajka közül a szavak. Nem is mondotta ki azokat, csak gondolta, mint mondja. Esményi szaválás volt éppen olyan eszményi, aminő rendint a költő ebédje, meg vacsorája az. Az ebédet és vacsorát is csak gondban végezte legtöbbször.

De bárha most csak gondolatban szavalt, a vers mégis megvolt és magában is mondotta azt.

Ó, Anna, Anna, Anna,
A szívem aranykanna,
Te vagy benne a rózsza,
Ó, rózsza, nyilj egy szóra.

Ó, Anna, Anna, Anna,
A csókod volna manna,
Ha kaphatnék belőle,
Királyfi lennék tőle.

Ó, Anna, Anna, Anna,
Tömjén s finom havanna
Füstjét áldoznám néked,
Ugy imádnálak téged.

Huszonhét szakból állott ez a leggyorsabb szerelmi ömlengése a költőnek és az első nap a negyedik szakaszba akart be-

lefogni, amikor hirtelen fölriasztotta egy hang:

— Kérem szépen . . .
A költő, aki voltaképpen nem ezen a földön járt, összeborzadt. A megszólítás egyszerre visszalődött a valóságba.

Megállott és ránézett arra, aki megszólította.

Huszonnyolc esztendő körüli fiatalember állott előtte. Borostás arca, télikabátnélkülisége, kopott ruhája nem volt valami bizalomgerjesztő. De nem volt bizalomgerjesztő a tákj sem. A költő ábrándozása közben már kijutott a Belvárosból és azon a hosszú-hosszu fason jár, amelyet mező és egy csomó üres telek szegélyez. Azon a fason keresztül visz az út a külvárosba, amelyben a költő otthona van.

A találkozás helyétől balra egy csomó téglarakás unatkozik és várja, hogy a tavasszal felhasználják egy félbenmaradt tanoncotthon befejezésénél. Ezek a téglarakások alkalmas buvóhelyül szolgálhatnak olyan kétségbeesett és mindenre elszánt egzisztenciáknak, akik éjszaka magánosan járó emberek pénzét el akarják szedni.

A költőnek is az volt az első gondolata, hogy ez a fiatalember ott lapult

meg a téglarakások mögött és várta az arra tévedő áldozatot.

— Hogy fog majd csalódni ez a szegény utonálló, — gondolta magában a költő és az érszényére tévedt a kabátja zsebében kotorászó keze.

Ránézett megszólítójára és megkérdezte:

— Mit akar?
Amaz pedig újból kezdte:
— Kérem szépen, csak akarom kérni, legyen szives, ajándékozzon nekem egy kis pénzt, valami csekélységet.

A poéta arra gondolt, hogy lám, ez a rongyos rablólovag milyen szépen beszél. De az folytatta szavait:

— Nem zavarnám kérésemmel, ha nem a végső szükség hajtana erre. Hígyje el, már harmadik napja nem ettem és ez a második éjszaka, amelyet gyalog csavargok keresztül.

— Nagyon cikornyás bevezetés, — gondolta a költő.

Biztosra vette, hogy a következő percben az utonálló rárohan és a földre teperi. Azért nem sok bátorságot érzett magában, amikor megszólalt:

— Kedves barátom, akár hiszi, akár nem, a valóság az, hogy nekem egyetlen fityingem sincsen a zsebemben. Még a kapupénzt sem tudnám megfizetni, ha olyan házban laknék, ahol házmester van. Szerencsére azonban egy kis külvárosi házban lakom, ahol minden lakó a maga házmestere.

A költő el volt rá készülve, hogy ezek után a csavargó kínézésű ember nem beszél tovább, hanem a cselekvés terére

lép, ami abból áll, hogy az ismeretlen fiatalember rárohan és ha egyebet nem, hát a téli kabátját szedi el tőle.

Azonban nem így történt.

A fiatalember nagyot sóhajtott. Aztán reménytelen hangon megszólalt:

— Akkor hát bocsánatot kérek, amiért zavartam és feltartóztattam utójában.

Megemelte a kalapját és tovább indult a költő utjával ellenkező irányban.

A poéta megállott és utána nézett.

Regényekben és újságcikkekben már sokat olvasott arról, hogy városokban éjszaka a későn hazafelé tartókat valami ürüggyel megszólítják az utonállók, de a vége aztán rendszerint az, hogy kifosztják őket. Ha aztán véletlenül semmit nem találnak náluk, akkor sem bocsátják őket minden megjegyzés nélkül szóra, hanem legalább úgy adnak kifejezést a felsülésen való bosszuságuknak, hogy a kiszemelt áldozatot elpáholják.

Olyan esetét még egyet sem olvasott, hogy a rabló udvarias köszönéssel odébb állt volna, amikor közölték vele, hogy fáradtsága hiábavaló.

Az ismeretlen ember már vagy husz lépésnyire lehetett tőle, amikor hirtelen gondolattól megkapatva utánakiáltott:

— Alljon csak meg, kérem.

Az megállott és visszanézett. Kérdően tekintett a poétára. Talán azt gondolta magában, hogy az mégis ad neki egy-két rézpénzt.

A költő újra megszólalt:

— Legyen szives és jöjjön csak vissza. (Folyt. köv.)

Rádió

Rádió a közigazgatás szolgálatában. A belügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a falvak községébe bevezetési a rádiót. Ezzel az ujtással naponta megkaphatnák a községi bírák és jegyők a miniszteri rendeleteket és utasításokat, ezenkívül sorozatos tanfolyamokat lehetne rendezni. A román rádió társaság ezért naponta egy óras közigazgatási órát iktatna be műsorába.

Kedd, január 22. Bucuresti. 2.15: Beszélgetés, 2.40: Könnyű lemezek. 8.20: Operett lemezek. 9: Szimfonikus hangverseny. 11.10: Vendéglői zene. Budapest. 7.45: Torna, majd

hanglemezek. 11: Hírek, utána felolvasás. 11.45: Magyar szoba a modern lakásban, előadás. 1: Időjárásjelentés, utána cigánymuzsika. 1.30: Hírek. 2.30: Ének, zongorajáték. 3.40: Hírek. 5.10: Asszonyok tanácsadója, Arányi Mária előadása. 5.45: Időjárás, hírek. 6: Londoni levél, előadás. 6.15: Utazás Jókaiával, előadás. 6.45: Hanglemezek. 7.15: Francia nyelvoktatás. 7.45: Hegedű zongorakísérettel. 8.30: Történelmi hangképek. 10: Hírek. 10.20: Szalon és jazz zenekar. 11: Operaházi zenekar. 12: Cigánymuzsika. Éjféltől 1: Hírek. Budapest II. 6.20: Szalonzenekar. 7.25: Mezőgazdasági félóra. 8: Koncert szalonzenekar. 9.25: Hírek, majd hanglemezek. Bécs. 5.10: Operalemezek. 9: Játék két zongorán. 9.30: Mai francia zeneszerzők művei. 10.15: Mark Weber zenekara Amsterdamból. 12: Hangverseny. Belgrád. 5.30: Hangverseny. 9.30: Filharmonikus hangver-

seny. Róma. 6.10: Vegyes zene. 9.45: Zongorastós, utána tánczene. Prága. Este 11.30: Hetes vonósokra, fuvósokra és zongorára. Stuttgart. Este 7.30: Vidám lemezek. 8: Könnyű zene. 11.20: Tánczene. Stockholm. Este 9.15: Zongorajáték. 11: Északi szórakoztató zene. Varsó. 2: Tánczene. 6: Szimfonikus zene. 7.15: Kávéházi zene. 12: Tánczene.

Szerda, január 23. Bucuresti. 2.40: Könnyű lemezek. 3: Rádiózenekar. 7.50: Rádióegyetem. 8.10: Felolvasás. 8.35: Operett-előadás. Budapest. 7.45: Torna, majd hanglemezek. 11: Hírek, utána felolvasás. 11.45: Szini Gyula elbeszéléseiből. 1: Időjárásjelentés, tárogató zongorakísérettel. 1.35: Hírek. 2: Hanglemezek. 3.40: Hírek. 5.10: Diákléletpálya. 5.45: Időjárás, hírek. 6: Előadás. 6.30: Cigánymuzsika. 7: Regényismertetés, majd cigánymuzsika, 7.55: Munkásfélóra. 8.30:

Turandot, dalmü három felvonásban. Előadás. 10.30: Hírek. 11.30: Szalonkvi. 12.30: Ének zongorakísérettel. Éjféltől 1: Hírek. Budapest II. Este 8.35: Tokaj-I. aljáról előadás. 9.10: Zenekari hangver. 10.35: Hírek. 11: Cigánymuzsika. Bécs. 8.10: Tarka zenés est. 9: Szimfonikus. 10.55: Jazz-zene. Berlin. Este 10: Manzenekar. 12: Tánclemezek. Belgrád. 1 vószene. 5.30: Ének. Este 11: Rádiózenekar. Milánó. 6.10: Közvetítés a torinói Salastudió romaniból. 9.45: Vigjáték, majd zene. Prága. 1.35: Szalonzenekar. 8.10: tonazene. 11.15: Lemezek. Stockholm. 9: Göteborgi szimfonikusok. 11: Tánc. Varsó. 1.10: Szalonzene. 6: Hegedű, z. raszonáta. 7.15: Mandolinzenekar. 10: goraművész játéka. 11.15: Szalonzene. Tánczene.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Egyes szó ára 3 le; vastagabb betűvel 5 le. Állatkeresők szavankint 2 leit fizetnek. Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell besüdeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket felvesz: Cetat (Belvárosban): Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Sf. Gheorghe (Szt. György tér) 4. Fabrică (Gyár): Kardos-trafi Piața Traian (Kossuth-tér) és Strad Mercur (Gránátos-u.) sark. Principele Carol (Józsefvárosban): Marci trafik, Piața Küttl. A hirdetési dí minden esetben előre fizetendő.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő éves bizonyítványokkal, felvétetik. Cím a kiadóban. (2105)

Tanulókat női szabószághoz felveszek fizetéssel. Str. Mercy 4, II. em. 8. (2108)

Főzéshez értő mindenes, jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Erzsébetváros, Str. Metianu (volt Kőszeghy-utca) 1, villa. (2107)

Mindenes szakácsnőt hosszú bizonyítványokkal azonnalra, vagy 1-re felveszek. I., Str. Turin 14. Schuller (Park-szanatorium mögött). (2115)

Állást keres

Könyvelői, pénztárnoki vagy bármilyen más állást elvállal fiatal képzett férfi, aki a leépítésnek lett áldozata. Akik bármilyen foglalkozást tudnak számára, szíveskedjenek a következő címre értesíteni: Komárom Antal, Timisoara III., Romulus (Hattyu)-utca 15. (2093)

Fordítóirodám

Cetate (Belváros), Piața I. C. Brătianu (Szent György-tér) 2. szám alatt van, ahol, mint eddig is, olcsón vállalom kérények, kereskedelmi levelek, szerződéses, bizonyítványok stb. kifogástalan fordítását, illetve leírását román, magyar, német, francia, angol, olasz, szerb, cseh és orosz nyelven.

N. MAGDU

törvénysz. ítélt fordító, román gyorsíró a bukaresti prefektúra és Temesvár városa volt első fordítója

Adás-vétel

Purifikátorok

cséplőgarnitúrák, magánjárók, traktorok, motorok, olajprések, hengerek, Monarch daralók előnyösen kaphatók: Bánáti gépipar, Timisoara. Str. Radulescu 7. (121)

Kályhák, tüzhelyek,

előtéttek, koresolyák, ródlik, konyhaberendezési cikkek ismét nagy választékban Forgács Mátyas vaskereskedésében, Timisoara IV., Str. I. Vacarescu 36. Telefon 8-55. (2079)

Főzőcsokoládé

nagy táblákban 12.— leitől és házi keksz ¼ kgja 20.— le. Bonboneria Select, IV., Bulev. Carol 10, fiók a Lloyd-kávéház mellett. (200)

Chrysler-autó

kifogástalan állapotban, jutányosan eladó. Cím: F á b i á n, Piața Plevnei (volt Dózsa-tér) 8, I. em. (2104)

OLLA
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Van már Önnek

önmagáról s szeretteiről

művészeti fényképe?

Ha nincs, — úgy a Déli Hírlap készített a felső-eőri F á b i á n műteremben

Siessen azért rendezni előfizetését, mert csak kinek nincs hátraléka, részesül ezen kedvezményben!

Sajtóbál

február 16-án este

a

Ferdinándban

Nyomatott a „Temesvarer Zeitung” körforgógépen

Vadás

Kiadó

egy szoba, előszoba, fürdőszobával, közfűtéssel. Érdeklődni lehet Belváros, S g i a n u dr. villa. (2102)

Forgács-terem kiadó

próbákra óránként 30 le. Dél előtt g sekre stb. 200 le. Délután 300 le és este le. Str. Iancu Vacarescu 36. Telefon 8-5. (2101)

Elegánsan butorozott szoba esetleg teljes ellátással, fürdőszoba haslattal, uri családnál magányos nőnek k február 1-re. Cím a kiadóban. (2100)

Kombinéfűző Princessfűző

Orvosilag rendelt kötésk, alkalmi fűző melltartók

„Sanitaria” Timisoara, Bulevardul Berthelot Telefon 23-95

Különléte

Herzl-vizumós

január 25-én Budapestre utazik, elv megbízatásokat Budapestre. Jancu Vacarescu (Bem-u.) 28. Telefon 16-04. (2103)

Simon Gizella

piros igazolványa elveszett, megtaláló rendőrségen adja le. (2104)

HIRDESSZEN A

DÉLI HIRLAPBAN

2-52 TELEFON